

Kildehenvisninger og kildeliste i fagtekster

Hvam videregående skole

Hvorfor skal du oppgi kilder?

Å referere til kilder er viktig av flere grunner:

- Du viser at du har **lest litteratur om emnet** og at du kan nyttiggjøre deg informasjon fra andre.
- Du viser at du **anerkjenner andre forfatteres arbeid** ved å henvise og kreditere.
- Du gjør **det tydelig for leseren hva som er dine refleksjoner**, og hva du har hentet fra andre.
- Du gjør at **leseren kan identifisere og gjenfinne** de kildene du har brukt.
- Du holder deg innenfor **lov om opphavsrett**, åndsverksloven.

(NTNU, u.å.)

Når skal du oppgi kilder?

Du trenger ikke oppgi kilder når du skriver noe som er allment kjent, som f.eks. at OL ble arrangert i Lillehammer i 1994. Men om du **siterer noe direkte** fra andre, eller **skriver med egne ord** ting du har lest (parafaserer), skal du oppgi kilden. Når du oppgir kilder i teksten din, sier vi at du refererer eller henviser til kilder.

Hvordan skal du oppgi kilder?

En kildereferanse består av to elementer:

1. En henvisning (eller referanse) til kilden i den løpende teksten din (*henvisningen består av forfatterens etternavn og året kilden ble utgitt*).
2. En beskrivelse av kilden i en kildeliste til slutt i teksten (*opplysninger om kilden, satt opp i en spesiell rekkefølge*).

Du skal altså først lage en henvisning til kilden i selve teksten din når du siterer fra kildene. Et sitat kan enten være **direkte** eller **indirekte**. Her kommer et par eksempler på hvordan dette kan se ut i en tekst:

Direkte sitat

Direkte sitat skal være helt ordrett og markeres i teksten med anførselstegn. Referansen består av forfatterens etternavn og utgivelsesåret satt i en parentes etter sitatet. Sitater bør være korte, ikke på mer enn 2-3 setninger. Må du sitere mer enn tre setninger, er det vanlig å sette sitatet i et eget avsnitt med innrykk.

Eksempel på et kort, direkte sitat (i referansen skal **forfattere, årstall** og **sidetall** med):

- Spennst blir i læreboka definert som «evnen til å hoppe høyt eller langt» (Gjerset, Holmstad, Raastad, Haugen & Giske, 2012, s.170).

Indirekte sitat

Indirekte sitat (også kalt parafraze) er når du skriver med dine egne ord det du har funnet i en kilde. Du omformulerer det noen andre har skrevet.

Eksempel på indirekte sitat/parafraze (i referansen skal **forfattere** og **årstall** med):

- I Sverige har de kunnet tillate jakt på ulv, med hjemmel i det såkalte habilitetsdirektivet. Det er et EU-direktiv som åpner for at også økonomiske og sosiale hensyn kan vektlegges når et land skal vurdere ulvejakt (Støbbakk, 2017).

Beskrivelse av kilden i kildelista

Alle kilder du henviser til i teksten skal med i kildelista. Det er viktig å beskrive kilden så nøye som mulig. Du skal ha med følgende informasjon om kilden (i denne rekkefølgen):

- **HVEM** har skrevet teksten
- **NÅR** ble den utgitt
- **HVA** heter teksten
- **HVOR** ble den utgitt (by og forlag for trykte tekster, hentedato og URL for nettsider)

Det finnes flere systemer for å oppgi kilder. På Hvam videregående skole bruker vi APA-stilen, en mye brukt kildemal på høyskoler og universiteter i Norge. Flere av disse studiestedene har veldig gode nettsider der du kan finne mer informasjon om APA-stilen:

- [Kildekompasset](#) (utviklet av Høgskolen i Sørøst-Norge, Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger).
- [VIKO](#) – hjelp til oppgaveskriving fra NTNU Universitetsbiblioteket
- [Veiledning i APA](#) fra Høgskolen i innlandet (Lillehammer)

Her er en **mal for oppsett** av de mest brukte kildetyperne, med **eksempler på hvordan det gjøres**:

Hva	Henvising i teksten:	Kildebeskrivelsen i kildelista:
Bok med 1 forfatter	(Forfatterens etternavn, år) (Larssen, 2012)	Forfatterens etternavn, Initial(er). (år). <i>Tittel i kursiv: evt. undertittel.</i> Utgivelsessted: Forlag. Larssen, E. B. (2012). <i>Bli best med mental trening.</i> Oslo: J. M. Stenersens.
Bok med 2 forfattere	Begge forfatterne nevnes, med & mellom, år) Samuelsson & Schenkmanis, 2011)	Forfatter & forfatter,. (år). <i>Tittel i kursiv.</i> Utgivelsessted: Forlag. Samuelsson, L.-E. & Schenkmanis, U. (2011). <i>Beskjær trær og busker.</i> Oslo: Tun.
Bok med 3-5 forfattere	Første gang nevnes alle forfatterne med & mellom de to siste, andre gang oppgis første forfatter etterfulgt av «et al.». Første referanse: (Gjerset, Holmstad, Raastad, Haugen & Giske, 2012) Neste gang (i samme tekst): (Gjerset et al., 2012)	Forfatter, forfatter, forfatter & forfatter. (år). <i>Tittel i kursiv.</i> Utgivelsessted: Forlag Gjerset, A., Holmstad, P., Raastad, T., Haugen, K. & Giske, R. (2012). <i>Treningslære.</i> Oslo: Gyldendal.
Bok med 6 eller flere forfattere Samt ukjent utgivelsessted ...	(Første forfatter et al., år) (Söderstrand et al., 2007)	Alle forfatterne med & mellom de to siste. (år). <i>Tittel i kursiv.</i> Utgivelsessted: Forlag. I eksemplet her er sted ukjent, og da setter vi [S.n.] som betyr «ukjent sted». Söderstrand, S., Bilock, L., Björe, L., Berggren, E., Kjellberg, L. & Zetterqvist, M. (2007). <i>Sprangridning: Strömsholm-metoden.</i> [S. n.] Landbruksforlaget.
Avisartikkel fra Atekst	(Forfatters etternavn, år) (Øvrebø, 2016)	Forfatter (publiseringsår, dato). <i>Avisartikkeltittel. Avisnavn i kursiv.</i> Hentet fra Atekst. Øvrebø, T. (2016, 27.september). For mange idrettsutøvere er astma en yrkesskade. <i>Aftenposten.</i> Hentet fra Atekst

Avisartikkel fra internett	(Forfatterens etternavn, år) (Støbakk, 2017)	Forfatter. (år, dato). Artikkeltittel. <i>Avistittel i kursiv</i> . Hentet fra http:// ... Støbakk, T. (2017, 14.januar). Derfor får svenskene skyte ulv mens norske jegere får nei. <i>Dagbladet</i> . Hentet fra https://www.dagbladet.no/nyheter/derfor-far-svenskene-skyte-ulv-mens-norske-jegere-far-nei/66634086
Leksikonartikkel fra internett uten forfatter	(Tittel på artikkelen, år) (Oktoberrevolusjonen, 2017)	Tittel på artikkelen. (år). Redaktør [Red.]. <i>Tittel på oppslagsverket i kursiv</i> . Hentet fra http:// ... Oktoberrevolusjonen. (2017, 1.desember). Egge, Å. [Red.]. <i>Store norske leksikon</i> . Hentet fra https://snl.no/oktoberrevolusjonen
Nettside med organisasjon som forfatter ... samt ukjent utgivelsesår/dato	(Organisasjon, år) (Olympiatoppen, u.å.)	Organisasjon/institusjon. (år). Tittel på nettsiden/artikkelen. Hentet fra http:// ... Olympiatoppen. (u.å.). Fakta om mat på idrettsarrangement. Hentet fra www.olympiatoppen.no/fagomraader/idrettsernaering/faktaark/page7811.html
Film fra YouTube	(Produsent, år) (Utdannet.no, 2012)	Produsent/evt. selskap. (år). <i>Tittel på filmen i kursiv</i> [Video]. Hentet fra http:// ... Utdannet.no. (2012). <i>Gratis kurs i Photoshop CS6</i> [Video]. Hentet fra https://youtu.be/seHNVgNPtOo

(Kildekompasset, u. å.)

Listen over kilder kommer til slutt i oppgaven, og kildene føres opp alfabetisk. Her er kildene vi har brukt her:

Kildeliste:

Kildekompasset (u.å.). *APA 6th*. Hentet fra www.kildekompasset.no/referansestiler/apa-6th.aspx

NTNU (u.å.). *Bruke og referere til kilder*. Hentet fra <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Bruke+og+referere+til+kilder#section-Bruke+og+referere+til+kilder-Hvordan+oppgi+kilder?>